

Mgr Bartłomiej Wikłański

Problematyka pojęcia pomocy państwa na gruncie przepisów Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Streszczenie:

Autor porusza tematykę związaną z określeniem definicji pomocy publicznej na podstawie analizy przepisów Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz wybrane stanowiska doktryny. Celem opracowania jest wskazanie optymalnego określenia treści potencjalnej definicji, z uwagi na brak konkretnego zapisu w świetle obecnych przepisów. Opracowanie zostało dokonane na podstawie analizy porównawczej odmiennych stanowisk doktryny oraz orzecznictwa w celu ustalenia kluczowych elementów omawianego zagadnienia. Wynikiem rozważań dokonanych przez autora, jest przedstawienie autorskiej, przykładowej definicji pomocy państwa.

Słowa kluczowe: pomoc publiczna, prawo unii europejskiej, definicja

Problems of the concept of state aid on the basis of the provisions of the Treaty on the Functioning of the European Union

Summary:

The author discusses the subject matter related to the definition of state aid definition based on the analysis of the provisions of the Treaty on the Functioning of the European Union and selected doctrinal positions. The aim of the study is to indicate the optimal concept of the content of the potential definition, due to the lack of a specific definition in the light of the current provisions. The study was made on the basis of comparative analysis of different positions of doctrine and case law in order to determine the key elements of the discussed issue. The result of the author's deliberations is the presentation of an authoritative, exemplary definition of state aid.

Keywords: public aid, the law of the European Union, definition

Wstęp

Tematyka niniejszego artykułu zostanie poświęcona charakterystyce jednego z elementów Sekcji drugiej Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej regulującej zagadnienie pomocy przyznawanej przez państwa. Wybrany element wspomnianej Sekcji jest pojęcie pomocy państwa. Niniejsze zagadnienie jest wspominane w wielu unijnych regulacjach prawnych, nie znajduje się, jednakże jednoznacznego określenia normatywnego na poziomie przepisów traktatowych jak i pośród innych aktów prawnych. Jest, jednakże terminem szerszym niż dotacja czy subwencja, ponieważ obejmuje swoim zakresem pojęciowym rozleglejszą tematykę niż wspomniane pojęcia. Należy się zgodzić z interpretacją S. Szustera, który wskazuje, że celem prawodawcy dopuszczającego szeroki zakres rozumienia zagadnienia było przyznanie możliwości szerokiej interpretacji pojęcia pomocy państwa przez organy koordynujące procedurę przydzielania pomocy¹.

Dlatego też, punktem wyjścia do rozważań odnośnie określenia pojęcia pomocy publicznej stanowić będzie określenie miejsca w unijnym porządku wskazanego zagadnienia. Konstrukcja omawianego przepisu jest następująca: „Z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.”² Z uwagi na przytoczoną treść, nie można przyjąć jednoznacznej wykładni przepisu, w związku z czym konieczne jest odwołanie się do wybranych stanowisk doktryny oraz orzecznictwa. Ponad to przytoczona treść przepisu pozwala na stosowanie zamiennie sformułowania „pomoc państwa” oraz „pomoc publiczna”, co też będzie miało miejsce w dalszej części rozważań. Jednym z pojęć pojawiających się w przepisach Sekcji 2 jest określana przez doktrynę forma wsparcia bagatelnego, czyli niewymagającego ratyfikacji przez organy unijne, zwana także pomocą de minimis.³ Jednakże ta forma działania pomocowego nie zostanie scharakteryzowana w dalszej części rozważań, z uwagi na zbyt znaczące rozbieżność dotyczące istoty obu pojęć.

¹ S. Szuster Postępowanie w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Komentarz do art. 1 Warszawa 2005

² Cytat za: Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej Sekcja 2 Pomoc Przyznawana Przez Państwa Artykuł 107 - źródło <https://eur-lex.europa.eu>

³ Na wymienna znaczenie pojęciowe obu zagadnień wskazuje min. M. Spychała, Wielkość i struktura pomocy de minimis w Polsce, w okresie kryzysu finansowego, *Studia Oeconomica Posnaniensia* 2014, vol. 2, no. 6 (267) str. 98

Przedstawienie wybranych stanowisk doktryny dotyczących zagadnienia definicji pomocy państwa.

Aby uzyskać pełny obraz zagadnienia przedstawionego jako temat rozważań, konieczne jest, tak jak zostało wspomniane, odwołanie się do kilku źródeł. Pozwolą one nakreślić elementy definicji, które w sposób szczególnie kształtują zagadnienie pomocy publicznej. Jako pierwsze zostanie ukazane stanowisko instytucji. Jak wskazuje Komisja Europejska, pomoc państwa można uznać za środek, odnośnie którego uprawnione jest stwierdzenie o obciążeniu w głównej mierze państwa kosztami pomocowymi.⁴ Jest to oczywiste stwierdzenie wynikające z samego sformułowania „pomoc państwa”, rozumiane jako przysporzenie czy też zmniejszenie obciążenia finansowego, względem podmiotu beneficjenta kosztem dochodów państwa. Wskazuje również na odniesienie się do kwestii finansowych rozumianych jako podstawowych dla zrozumienia całokształtu zagadnienia.

Pogłębiając refleksję nad pojęciem „zmniejszenia obciążenia” jako elementu finansowego tworzącego całość definicji pomocy państwa, należy wskazać koncepcję, która w sposób stosunkowo trafny odnosi niniejszy termin do sposobu, w jaki państwo przejmuje rolę beneficjenta pomocy. Dotyczy to w szczególności zakresu objętego ponoszeniem przez „typowego” beneficjenta kosztów utrzymania. Decydując się na taką formę pomocy, państwo, działające poprzez swoje organy, w sposób świadomy rezygnuje z bezpośredniego uzyskania przychodu od podmiotu względem którego stosowane jest niniejsze zwolnienie, licząc na wyższy poziom wpływów w okresie późniejszym.⁵

Natomiast w odniesieniu do pojęcia przysporzenia, jakie ma miejsce w sytuacji udzielenia wsparcia ze środków państwowych, należy wskazać, że jest to uzyskiwanie przez beneficjenta wsparcia, które w typowych warunkach powinno zostać przekazane na rzecz skarbu państwa.⁶ Kwestią sporną pozostaje, jednakże ustalenie zakresu odnoszącego się do kategorii środków finansowych zaliczanych do pomocy publicznej. W tym celu konieczne jest, wskazanie odrębnego zakresu w odniesieniu do przysparzających środków finansowych, które mogą być uznane jako wszelkie formy wsparcia, w szczególności dotacje, które źródło

⁴Niniejsze stanowisko można znaleźć w oficjalnej publikacji unijnej Komisji Europejskiej, Forth Survey on State Aids in the European Community in the Manufacturing and Certain Other Sectors, 1995 Bruksela. Uzyskany dostęp poprzez książkę autorstwa D. Verider, Moving money. Banking and Finance in the Industrialized World 2002 Cambridge.

⁵ Niniejsze stanowisko stanowi ugruntowane podejście Komisji Europejskiej do kwestii pomocy publicznej, czego przykład może stanowić: Decyzja Komisji 82/73, OJ L 37 z 10 lutego 1982 r., s. 29.

⁶ Tak wskazuje min. B. Woźniak, Podatkowe instrumenty pomocy publicznej Annales Universitatis Marie Curie – Skłodowska Vol L 1, Sectio H 2016, str. 160.

finansowania posiadają w dochodach państwowych.⁷ Zaś w przypadku działań zmniejszających obciążenie zaliczyć należy w szczególności wszelkiego rodzaju zwolnienia podatkowe, których podstawę stanowią przepisy pomocowe, co podkreśla linia orzecznicza Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.⁸ Zatem trafna wydaje się opinia jaką przedstawia M.M. Slotboom, który wskazuje na zbytnią ogólność sformułowania określającego kryteria kosztów pomocowych, tak aby możliwe było uznanie go za kluczowe dla ustalenia całokształtu definicji pomocy publicznej.⁹ Jednocześnie wskazuje, że głównym aspektem który należy brać pod uwagę przy ustalaniu definicji jest kwestia skutku jaki wywołuje przyznanie beneficjentowi wsparcia.¹⁰ Bez wątplenia, skutki które wywołuje przyznawanie pomocy państwa w formie pomocy publicznej są niebagatelne dla funkcjonowania sektora rynkowego w jakim jest taka forma wsparcia udzielana, z uwagi na skalę środków jakie są przez państwo przekazywane. Dlatego też wpływ pomocy na konkurencję jest bez wątpienia odczuwalny przez podmioty danego sektora, jednakże koncepcja wysuwająca go na wiodący element definicji pomocy publicznej wydaje się zbyt daleko posuniętym uproszczeniem. Nie oznacza to, w każdym razie bagatelizowania niniejszego elementu, lecz jedynie sprowadzenie go do równego poziomu z innymi wskazywanymi składnikami definicji pomocy państwa. Kontynuując rozważania nad dalszymi elementami omawianego pojęcia, należy odnieść się do celu w jakim wsparcie ze środków państwowych jest przeznaczane. Każda forma pomocy publicznej musi być przeznaczana do wskazanego w treści podstawy prawnej, której ustalenie stanowi warunek konieczny dla przyznania pomocy.¹¹ Katalog wyłączeń dotyczących pomocy publicznej został określony w treści art. 107 TFUE¹². Na jego podstawie można stwierdzić, że przyznawanie środków na dany cel niezależnie od formy zawsze prowadzi do przysporzenia pasywnego bądź aktywnego po stronie beneficjenta, jednakże takie działanie nie zawsze musi oznaczać uznania danej kategorii działań za pomoc

⁷ Tak wskazuje rzecznik generalny G. Reischl w opinii w połączonych sprawach 188-190/80, France, Italy and the UK v. Commission ECR 1982, s. 2545.

⁸ Jako przykład można wskazać wyrok w sprawie z 18.02.1960r, De gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg / ECSC High Authority (30/59, ECR 1961 p. 48).

⁹ M.M. Slotboom, State Aid in Community Law: A Broad or Narrow Definition? ELRev. 1995, vol. 20, nr 3, s. 296-297.

¹⁰ tamże s. 297.

¹¹ O przykładowych formach pomocy wypowiada się min: K. Mender i inni, Pomoc publiczna dla przedsiębiorstw społecznych w świetle uregulowań unijnych str. 17

¹² Zaliczają się do niego następujące kategorie wyłączeń: pomoc zawsze zgodna z rynkiem wewnętrznym, którą jest np.: pomoc o charakterze socjalnym przyznawana indywidualnym konsumentom, pod warunkiem że jest przyznawana bez dyskryminacji związanej z pochodzeniem produktów oraz pomoc która może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym do której można zaliczyć np.: pomoc przeznaczona na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce Państwa Członkowskiego – cytata za art. 107 ust. 2 i 3.

publiczną. Jednakże nie jest możliwe stworzenie w oparciu o wykluczenia wskazane przez ustawodawcę definicji negatywnej pomocy publicznej, ponieważ sam charakter katalogu wyłączeń jest sformułowany w sposób otwarty co powodowałoby zbytnią ogólność wytworzonej w taki sposób definicji.

Określane cele, jakie stawiane są przed działaniami pomocowymi można zaliczyć do jednej z kategorii procedur jakie państwo podejmuje w ramach działań wspierających gospodarkę państwa. Uprawnione wydaje się postawienie pomocy publicznej na równi z innymi formami pomocy, takimi jak np.: funkcjonowanie Lokalnych Grup Działania¹³. Można zatem stwierdzić, że jest to zatem kolejny element, którego rozwinięcie stanowi uzupełnienie dla określenia zakresu definicji pomocy państwa, jednakże podobnie jak w poprzednich przypadkach nie stanowi wystarczającej podstawy by określić ten składnik definicji jak kluczowy z uwagi na jego zbytnią ogólność.

Biorąc pod uwagę brak możliwości wyodrębnienia elementu decydującego o istocie pomocy publicznej, z treści przepisu art. 107 TFUE, konieczne jest wskazanie alternatywnego sposobu ujęcia problemu. Definiowanie pomocy w sposób negatywny ma na celu wskazanie jako kluczowych elementów które nie tyle stanowią o istocie pomocy, lecz wskazują które działania są niedozwolone. W związku z czym uzyskuje się poprzez wyodrębnienie wspomnianych elementów, na drodze eliminacji, kategorię działań stanowiących o istocie pojęcia. Jednakże wadą, która pojawia się, tuż po podjęciu takiego działania jest wykształcenie się katalogu działań dozwolonych, które poza swoją treścią obejmą na tyle szeroki zakres działań, że nie pozwalają stworzyć jednoznacznej i prostej definicji. Można posunąć się do stwierdzenia, że definicja w takiej formie sprowadzałaby się do stwierdzenia “wszystko co nie jest zakazane jest dozwolone”. Takie sformułowanie nie jest jednak wystarczającą podstawą do uznania postawionej tezy za właściwą, z podobnej powodu jak wskazywane było to powyżej mianowicie zbyt małą ostrość takiego sformułowania. Wykluczałoby także możliwość stosowania takiego ujęcia definicji w skali całej wspólnoty z uwagi na różnice występujące pomiędzy poszczególnymi porządkami prawnymi państw członkowskich.¹⁴

¹³ LGD to formy stowarzyszeń działające na podstawie Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, Dz.U.2017.0.1856 t.j. do których zadań należy jak wskazuje art. 15 ust. 1 pkt 3 prowadzenie działalności gospodarczej służącej realizacji lokalnej strategii rozwoju.

¹⁴ Opracowane na podstawie opinii wyrażonej przez A. Tomaszewską, odnoszącą się do rozbieżności w ustrojach gospodarczych państw członkowskich, wskazaną w publikacji: Wybrane problemy wspierania przedsiębiorstw w Polsce, rozdział Pomoc publiczna w świetle prawa wspólnotowego, str. 38 Warszawa 2008.

Analiza wybranych definicji pomocy państwa

Przedstawione elementy składowe pojęcia pomocy państwa nie pozwoliły w sposób jednoznaczny wyłonić elementu, który mógłby być wskazany jako kluczowy dla określenia pojęcia pomocy państwa. Dlatego też, konieczne jest wskazanie definicji, która wykorzystując przedstawione elementy wykształci właściwą formę pojęcia. Działania w celu utworzenia definicji we wspomnianej formie były podejmowane przez wielu specjalistów w dziedzinie pomocy publicznej. Jako pierwsze przytoczone zostanie stanowisko M. Donego, który kształtuje definicję pomocy publicznej w oparciu o następujące elementy.¹⁵

Jako pierwszy element zostało wskazane źródło pochodzenia pomocy ze środków państwowych. Kolejno wskazywana jest korzyść przyznawana beneficjentowi poprzez działania pomocowe. Trzecia część składowa definicji dotyczy natomiast zagadnienia selektywności, które nie zostało poruszane wcześniej. Działanie, które jest uznane za selektywne musi prowadzić do uprzywilejowania niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych towarów. Z tego podpunktu wyłania się ostatni element definicji którym jest ocena wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi oraz zakłócenie konkurencji na rynku wewnętrznym.¹⁶

Przytoczona definicja jest podstawą do rozszerzenia jej zakresu w oparciu o inne stanowiska pojawiające się w doktrynie. J.-P Keppenne wskazuje, oprócz podobnych elementów, na następujące fragmenty, które również poszerzają poprzednie pojęcia.¹⁷ Aby określone działanie mogło zostać uznane za pomoc państwa musi również spełniać następujące przesłanki: niemożliwe jest, aby podstawę pomocy stanowił ogólny środek interwencji, aby nie dochodziło do sytuacji, w której następuje rozmycie ról jakie pełni państwo w danym stanie faktycznym. Kolejno wprowadzony został element kontrolny, którego działanie odnosi się do wykorzystywania kryterium prywatnego inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej, jako jednego z elementów wpływających na kształt definicji pomocy. Jest to element szczególnie zasługujący na uwagę, ponieważ kontrola działań pomocowych w tym na poziomie ponad narodowym jest jednym z głównych założeń funkcjonowania UE, tj. Utworzeniem rynku wewnętrznego.¹⁸ Ponad to J.-P Keppenne, dokonuje w ramach

¹⁵ M. Dony, *Contrôle des aides d'Etat*, Bruksela 2007, s. 18.

¹⁶ A. Jankowska, *Pomoc Publiczna dla przedsiębiorstw w świetle uregulowań wspólnotowych. Zasady i ograniczenia udzielania*. Warszawa 2005, s. 7 oraz (red) M. Gwiazda *Fundusze UE 2014 – 2020 nowa perspektywa nowe możliwości*, Warszawa 2014, s. 14.

¹⁷ J.-P. Keppenne, *Guide des aides d'État en droit communautaire*, Bruksela 1999, s. 16 i n.

¹⁸ Na ten element pojęcia pomocy wskazuje P. Kubera, *Ocena skuteczności i efektywności instrumentów pomocy*, *Studia ekonomiczne Katowice* 2013 s. 98.

odniesienia się do pojęcia pomocy, przypisania działań pomocowych do kategorii władztwa publicznego leżącego w gestii państwa. Podsumowując jego stanowisko, nie można w sposób jednoznacznie pozytywny odnieść się do ostatniego elementu kształtującego pojęcie, z uwagi na możliwość przekroczenia docelowego zasięgu pojęciowego pomocy oraz w szczególności niniejszy element odcina kwestię pomocową od elementów ponad państwowych. Rozumie się przez to regulacje unijne, które w zakresie pomocy publicznej posiadają prymat, oraz stanowią wykładnie dla prawa krajowego. W związku z powyższym nie można uznać niniejszego elementu wykształconej definicji przez J. - P. Keppenne jako całkowicie użytecznego z punktu widzenia omawianego pojęcia.

Uzupełnienie dla kwestii wpływu na wymianę handlową, która była dotychczas określona jako działanie wewnątrz państwowe, może stanowić stanowisko M. Wathelet i P.-E. Partsch¹⁹ Wskazują, że wpływ jaki wywiera pomoc publiczna na wymianę między państwami członkowskim nie może zostać ograniczony wyłącznie do wymiany wewnątrz krajowej, lecz powinien objąć także wymianę na unijnym rynku wewnętrznym. Wagę niniejszego stwierdzenia podkreśla L. Hancher uzupełniając definicję o element odnoszący się do wymiany handlowej wskazujący, że towary oraz usługi odnośnie których stosowane są przepisy pomocowe muszą obejmować jako swój przedmiot wymiany handlowej towary wymieniane na rynku wspólnotowym.²⁰

Stanowisko polskiej doktryny wyraża podobne opinie co do zakresu treściowego pojęcia pomocy. Jednak szczególną uwagę zwrócić należy na stanowiska reprezentowane przez E. Piontek, który podkreśla znaczenie testów prywatnego inwestora oraz prywatnego wierzyciela w procesie procedury pomocowej, jako działań wyróżniających pomoc publiczną na tle innych form wsparcia udzielanego przez państwo.²¹ Oraz przez A. Cieślińskiego, który podkreślił jako kryterium wyróżniające konieczność wywołania obciążenia budżetu państwa przy z jednoczesnym zachowaniem jej nieodpłatnego charakteru.²² Natomiast stanowisko, które przedstawia S. Szuster, wskazując, że bez znaczenia pozostają formy oraz cel udzielania wsparcia, z punktu widzenia kwalifikowania wsparcia jako pomoc publiczną, nie można uznać za w zupełności zasadne.²³ Przyjęcie wskazanej opinii wyeliminowało by, ze

¹⁹ M. Wathelet, P.-E. Partsch, *Délimitation des contours de la notion d'aide d'Etat, en droit communautaire* Bruksela 1999, s. 12 i n.

²⁰ L. Hancher, *The General Framework* Londyn 2006, s. 38.

²¹ red. C. Banasiński *Ochrona Konkurencji i Konsumenta w Polsce i Unii Europejskiej*. Warszawa 2005 - E. Piontek, *Ewolucja podejścia Wspólnoty Europejskiej do pomocy państwa dla przedsiębiorstw*, Warszawa 2005, s. 177 i n.

²² A. Cieśliński, *Wspólnotowe prawo gospodarcze*, Warszawa 2007, s. 519.

²³ S. Szuster *Postępowanie w sprawach dotyczących pomocy publicznej*. Komentarz do art. 1, Warszawa 2005.

struktury pojęciowej zagadnienie selektywności, z uwagi na charakter działania, które w sposób celowy określa kategorie działań pomocowych. Stanowiskiem uzupełniającym opinie E. Pionka, jest opinia rzecznika generalnego F.G Jacobsa, który wskazał, że środki przekazywane przez państwo, które w normalnych okolicznościach nie zostałyby przekazane przez prywatnego inwestora stosującego zwykłe kryteria komercyjne i nie biorącego pod uwagę innych względów natury socjalnej, politycznej czy też filantropijnej, są uznawane za pomoc publiczną, co powinno zostać poddane ocenie badawczej podczas procedury testowej.²⁴

Na podstawie podjętej analizy zagadnienia pojęcia pomocy państwa można wskazać istnienie wielu elementów wspólnych wskazywanych przez powoływanych autorów. Składnikiem, który w sposób jasny pozwalają wskazać podstawę pojęcia są źródła pochodzenia pomocy publicznej. Jednakże pozostałe elementy definicji w doktrynie nie zostały w sposób jednoznaczny nakreślone bądź nie zostały przez wspomnianych autorów uznane za istotne dla całokształtu pojęcia. Szczególnie należy zwrócić uwagę na odniesienie do korzyści jakie uzyskuje beneficjent, ponieważ jest to jeden z kluczowych elementów uzasadniających ogólną niedopuszczalność stosowania pomocy przez państwo jak wskazują przepisy Traktatu. Brak wystąpienia korzyści jest także przesłanką, która eliminuje osobę beneficjenta, co skutkuje niemożliwością istnienia pomocy publicznej. Kolejny omawiany element, którego obecność nie jest wskazywana przez wszystkich przytaczanych autorów to selektywność. Należy dodać, że sama selektywność nie jest także jednoznacznie a nawet samodzielnie określana. Jednakże fakt, że każdy środek pomocowy jest selektywny nie ulega wątpliwości, zatem powinien być od nieodłącznym elementem cechującym pojęcie pomocy państwa. Powiązywanie selektywności z zakłócaniem konkurencji na rynku krajowym oraz wewnątrz unijnym jest jednak nadużyciem, które deprecjonuje rolę jaką powinny oba elementy spełniać w kształtowaniu przepisów pomocowych, ponieważ nie każdy środek pomocowy działa w sposób selektywny. Dopuszczalne połączenie ostatniego elementu jest uprawnione wyłącznie w odniesieniu do niezgodności udzielanej pomocy z przepisami regulującymi zasady przydzielania pomocy. Na podstawie analizy przedstawionych fragmentów pojęcia pomocy, kształtują się dwie kategorie systematyzujące całość zagadnienia. Do części, która wskazuje na „pozytywne” elementy definicji można zaliczyć: źródło pomocy, fakt wystąpienia korzyści oraz selektywność. Natomiast elementem

²⁴ Opinia w połączonych sprawach C-278- 280/92, Spain v. Commission, ECR 1994, s. I-4103.

„negatywnym” jest wystąpienie zakłócenia konkurencji oraz wywarcie wpływu na funkcjonowanie rynku krajowego bądź unijnego.

Podsumowanie

Podsumowując zagadnienia przedstawione powyżej, mając na uwadze wszystkie najważniejsze zagadnienia można podjąć próbę nakreślenia definicji pomocy państwa w następujący sposób; pod pojęciem pomocy państwa rozumie się środki pochodzące ze źródeł państwowych, przyznawane w sposób selektywny, które w przypadku udzielenia ich w sposób bezprawny mogą mieć negatywny wpływ na rynek unijny i krajowy. Przedstawiona definicja zawiera wszystkie elementy które w sposób kluczowy oddziałują na całokształt procedur pomocowych. Jako wadę należy wskazać zbytnią ogólność zastosowanych terminów, jednak w kontekście dokonanej analizy jest wystarczająco precyzyjną odpowiedzią na postawioną we wstępie tezę odnośnie możliwości sformułowania definicji pomocy publicznej, co może potwierdzić także wyrok NSA wskazujący na szerokie i uznaniowe stosowanie wykładni przepisów pomocowych przez Komisję Europejską.²⁵ Dlatego też, z uwagi na rozbieżność stanowisk, jakie zostały przytoczone, odnośnie fragmentów pojęcia pomocy państwa, niniejsza definicja w sposób kompromisowy stara się określić istotę zagadnienia. Należy, podkreślić, że mimo utworzenia definicji w takiej formie, nie oznacza to przystosowania jej do każdej sytuacji praktycznej, ułatwia jednak zrozumienie omawianego zagadnienia w trakcie procesów interpretacyjnych.

²⁵ Uzasadnienie wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego II FSK 677/15 z dnia 06-04-2017, źródło <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>

Bibliografia:

- Banaśński C. (red), *Ochrona Konkurencji i Konsumenta w Polsce i Unii Europejskiej*, Warszawa 2005.
- Cieśliński A., *Wspólnotowe prawo gospodarcze*, Warszawa 2007.
- Dony M., *Contrôle des aides d'Etat*, Bruksela 2007.
- Gwiazda M. (red), *Fundusze UE 2014 – 2020 nowa perspektywa nowe możliwości*, Warszawa 2014.
- Hancher L., *The General Framework*, Londyn 2006.
- Jankowska A., *Pomoc publiczna dla przedsiębiorstw w świetle uregulowań wspólnotowych. Zasady i ograniczenia udzielania*. Warszawa 2005.
- Keppenne J.-P., *Guide des aides d'État en droit communautaire*, Bruksela 1999.
- Kubera P., *Ocena skuteczności i efektywności instrumentów pomocy*, „Studia ekonomiczne” Katowice 2013.
- Mender K., *Pomoc publiczna dla przedsiębiorstw społecznych w świetle uregulowań unijnych*, Warszawa 2014.
- Piontek E., *Ewolucja podejścia Wspólnoty Europejskiej do pomocy państwa dla przedsiębiorstw*, Warszawa 2005.
- Szuster S., *Postępowanie w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Komentarz*, Warszawa 2005.
- Tomaszewska A., *Wybrane problemy wspierania przedsiębiorstw w Polsce*, Warszawa 2008.
- Wathelet M., Partsch P.-E., *Délimitation des contours de la notion d'aide d'Etat, en droit Communautaire*, Bruksela 1999.